

Folketingets Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalg

ERHVERVS MINISTEREN

12. juni 2018

Vedlagt fremsender jeg til udvalgets orientering besvarelse på EEU alm. del spm. 191 som fremsendt til EEU.

ERHVERVS MINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Med venlig hilsen

Tlf. 33 92 33 50
Fax. 33 12 37 78
CVR-nr. 10092485
EAN nr. 5798000026001
em@em.dk
www.em.dk

Brian Mikkelsen

Europaudvalget

ERHVERVSMINISTEREN

12. juni 2018

Besvarelse af spørgsmål 191 alm. del stillet af udvalget den 16. maj 2018 efter ønske fra Søren Søndergaard (EL).

ERHVERVSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12

1216 København K

Spørgsmål: Ministeren bedes oplyse, om Danmark i overensstemmelse med EU-retten og EU's udbudsregler kan stille krav om uddannelses- og praktikpladser på danske vilkår i forbindelse med offentlige udbud, hvor værdien af udbuddet overstiger EU's tærskelværdier?

Tlf. 33 92 33 50

Fax 33 12 37 78

CVR-nr. 10 09 24 85

EAN nr. 5798000026001

em@em.dk

www.em.dk

Svar:

Jeg har forelagt spørgsmålet for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der oplyser følgende:

”Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen forstår spørgsmålet som et spørgsmål om, hvorvidt der i overensstemmelse med EU-retten kan stilles krav om uddannelses- og praktikpladser på danske arbejds- og ansættelsesvilkår i forbindelse med offentlige udbud af kontrakter, der udføres i Danmark.

Et sådan krav kan stilles som særlige betingelser for en kontrakts gennemførelse i medfør af udbudslovens § 176.

Krav til en kontrakts gennemførelse skal dog opfylde tre betingelser:

1. De skal oplyses på forhånd,
2. De skal være forbundet med kontraktens genstand og
3. De skal være i overensstemmelse med EU-retten.

Oplysningen på forhånd kan ske enten i udbudsbekendtgørelsen eller i det øvrige udbudsmateriale. Det følger af gennemsigtighedsprincippet, at særligt byrdefulde kontraktvilkår skal angives i udbudsbekendtgørelsen.

At kravet skal være forbundet med kontraktens genstand vil sige, at kravet skal være knyttet til den konkrete opgave, som skal udføres under den udbudte kontrakt. Der kan således ikke fastsættes krav, som vedrører generelle forhold hos leverandøren eller forhold vedrørende andre opgaver, som leverandøren udfører.

Da krav til kontraktens gennemførelse især vedrører udførelsen af tjenesteydelser, indebærer betingelsen om overensstemmelse med EU-retten især overholdelsen af udstationeringsdirektivet (Europa-

Parlamentet og Rådets direktiv 96/71/EF af 16. december 1996 om udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser) samt artikel 56 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde om fri udveksling af tjenesteydelser (TEUF).

Der henvises i øvrigt til Beskæftigelsesministerens svar på spørgsmål 154 fra Europaudvalget”.

Afslutningsvist vil jeg gerne understrege, at Danmark har stor gavn af at være medlem af det indre marked. Det gælder især små og mellemstore virksomheder, som eksporterer til det europæiske marked og skaber arbejdspladser i Danmark. For forbrugerne er det tilsvarende en stor fordel, at de ved, hvad de kan regne med, når de handler på tværs af landegrænser.

Med venlig hilsen

Brian Mikkelsen

Folketingets Europaudvalget
lov@ft.dk

Søren Søndergaard
Soren.Sondergaard@ft.dk

Beskæftigelsesministeriet

Ved Stranden 8

1061 København K

T +45 72 20 50 00

E bm@bm.dk

www.bm.dk

CVR 10172748

Europaudvalget har i brev af 16. maj 2018 stillet følgende spørgsmål nr. 154 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Søren Søndergaard (EL).

Spørgsmål nr. 154:

”Ministeren bedes oplyse, om Danmark i overensstemmelse med EU-retten kan indføre obligatoriske arbejdsklausuler med kædeansvar, som sikrer, at kun virksomheder, der lever op til danske løn og arbejdsvilkår, kan løse opgaver for offentlige myndigheder.”

J.nr. 2018 - 3323

Svar:

I Beskæftigelsesministeriets cirkulære nr. 9471 af 30. juni 2014 om arbejdsklausuler i offentlige kontrakter er det i § 2, stk. 1, anført, at samtlige statslige myndigheder skal anvende arbejdsklausuler i alle kontraktforhold om bygge- og anlægsarbejder, fabrikation og udførelse eller ydelse af tjenester uanset kontraktens størrelse.

Af cirkulærets § 3, stk. 1, fremgår, at ordregiver i kontrakten skal stille krav om, at ansatte hos leverandører og eventuelle underleverandører, som medvirker til at opfylde kontrakten, er sikret løn (herunder særlige ydelser), arbejdstid og andre arbejdsvilkår, som ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for arbejde af samme art i henhold til en kollektiv overenskomst indgået af de inden for det pågældende faglige område mest repræsentative arbejdsmarkedsparter i Danmark, og som gælder på hele det danske område.

Det er Beskæftigelsesministeriets vurdering, at cirkulærets bestemmelser er i overensstemmelse med EU-retten. I den forbindelse kan der henvises til EU-Domstolens afgørelse af 17. november 2015 i sag C-115/14, RegioPost.

Venlig hilsen

Troels Lund Poulsen

Folketingets Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalg

ERHVERVSMINISTEREN

12. juni 2018

Vedlagt fremsender jeg til udvalgets orientering besvarelse på EEU alm. del spm. 192 som fremsendt til EEU.

ERHVERVSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Med venlig hilsen

Tlf. 33 92 33 50
Fax. 33 12 37 78
CVR-nr. 10092485
EAN nr. 5798000026001
em@em.dk
www.em.dk

Brian Mikkelsen

Europaudvalget

ERHVERVSMINISTEREN

12. juni 2018

Besvarelse af spørgsmål 192 alm. del stillet af udvalget den 16. maj 2018 efter ønske fra Søren Søndergaard (EL).

Spørgsmål:

Ministeren bedes oplyse, om danske kommuner for at undgå fordyrelser og forsinkelser af et byggeri må vælge et andet entreprenørselskab, som har indgået i en offentlig EU-udbudsrunde, uden en fornyet udbudsrunde, i de tilfælde hvor entreprenørselskabet, som udgjorde førstevalget, går konkurs under byggeprocessen?

Svar:

Jeg har indhentet bidrag fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der oplyser følgende, som jeg kan henholde mig til:

”Udskiftning af den leverandør, som ordregiveren oprindeligt havde til-
delt kontrakten, er som udgangspunkt ikke tilladt uden gennemførelse af
en ny udbudsprocedure. Udbudsloven, der implementerer EU’s udbudsdi-
rektiv, indeholder imidlertid nogle undtagelser til dette udgangspunkt.

Ordregivere har eksempelvis mulighed for at acceptere, at en virksomhed,
der er part i en kontrakt, og som kommer under konkursbehandling, kan
overdrage kontrakten til tredjemand. Det er en forudsætning, at de oprin-
delige kriterier for egnethedsvurderingen opfyldes af den nye leverandør
og ikke medfører andre ændringer af grundlæggende elementer i kontrak-
ten.

Udskiftning af den oprindelige leverandør kan også tillades, hvis det sker
som følge af en klar, præcis og entydig ændringsklausul i kontrakten med
den oprindelige leverandør. En sådan ændringsklausul skal fastsætte om-
fanget og arten af eventuelle ændringer samt betingelserne for deres an-
vendelse. En klausul må ikke medføre tvivl om, i hvilke situationer den
kan anvendes, samt rækkevidden af de ændringer, der kan foretages på
baggrund af klausulen. Hvorvidt dette kan lade sig gøre i tilfælde af leve-
randørens konkurs under et udbudt byggeri, beror på en konkret og indi-
viduel vurdering af sagens omstændigheder. Der foreligger endnu ikke
afgørelser fra Klagenævnet for Udbud om rækkevidden af undtagelsen.”

ERHVERVSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12

1216 København K

Tlf. 33 92 33 50

Fax 33 12 37 78

CVR-nr. 10 09 24 85

EAN nr. 5798000026001

em@em.dk

www.em.dk

Med venlig hilsen

Brian Mikkelsen

Folketingets Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalg

ERHVERVSMINISTEREN

Vedlagt fremsender jeg til udvalgets orientering besvarelse på EUU alm. del spm. 193 som fremsendt til EUU.

ERHVERVSMINISTERIET

Med venlig hilsen

Brian Mikkelsen

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Tlf. 33 92 33 50
Fax. 33 12 37 78
CVR-nr. 10092485
EAN nr. 5798000026001
em@em.dk
www.em.dk

12. juni 2018

Besvarelse af spørgsmål 193 alm. del stillet af udvalget den 16. maj 2018 efter ønske fra Søren Søndergaard (EL).

ERHVERVSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
DK - 1216 København K

Tlf. 33 92 33 50
Fax. 33 12 37 78
CVR-nr. 10092485
EAN nr. 5798000026001
em@em.dk
www.em.dk

Spørgsmål: Ministeren bedes oplyse, om Danmark i overensstemmelse med EU-retten kan vedtage at give socialøkonomiske virksomheder og andre virksomheder, der ansætter en vis andel af mennesker med nedsat arbejdsevne eller andre med lav tilknytning til arbejdsmarkedet, forrang til offentlige udbud i stat, kommunerne og regioner?

Svar:

Indledningsvis vil jeg gerne understrege, at Danmark har stor gavn af at være medlem af det indre marked. Det gælder især små og mellemstore virksomheder, som eksporterer til det europæiske marked og skaber mange arbejdspladser i Danmark.

Fsva. reglerne om udbud, har jeg forelagt spørgsmålet for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der oplyser følgende:

”Danske ordregivere har flere muligheder for at reservere kontrakter til visse organisationer eller beskyttede værksteder mv. samt stille krav i forbindelse med udbud, så virksomheder, der tager et socialt ansvar, kan få en forrang.

Ordregiver kan, i forbindelse med tilrettelæggelse af et udbud, inddrage socialt ansvar mv. i flere faser af et udbud, herunder i udarbejdelse af kravspecifikationen, i kontraktvilkårene, i forbindelse med udvælgelsesfasen og i tildelingsfasen. For uddybning af mulighederne herfor henvises til besvarelse af spørgsmål 194 alm. del stillet af Folketingets Europaudvalg den 16. maj 2018 efter ønske fra Søren Søndergaard.

Om muligheden for at reservere kontrakter, fremgår det af udbudslovens § 54, at ordregivere har mulighed for at stille krav om, at det alene er beskyttede værksteder eller økonomiske aktører, hvis hovedformål er social og faglig integration af handicappede eller dårligt stillede personer, der

kan deltage i udbuddet eller byde på en delkontrakt. Det har ingen betydning, hvordan tilbudsgiverne er organiseret, og hvilke rammer de er underlagt, men det er en forudsætning, at mindst 30 pct. af de beskæftigede hos den økonomiske aktør er handicappede eller dårligt stillede personer.

Hvis ordregiver skal reservere kontrakten i medfør af udbudslovens § 54, skal det fremgå af udbudsbekendtgørelsen.

Udbudslovens § 190 giver herudover ordregivere mulighed for at forbeholde retten til at deltage i udbuddet til organisationer, der udelukkende beskæftiger sig med visse tjenesteydelser inden for sundheds-, social- og kulturområdet. Der er tale om en udtømmende liste af tjenesteydelser, som er omfattet af bestemmelsen. Listen inkluderer blandt andet visse tjenesteydelser inden for sundheds- og socialvæsenet, som eksempelvis hospitalsvirksomhed og sociale foranstaltninger både med og uden institutionsophold, visse tjenesteydelser inden for uddannelse, biblioteker og museer. Kontraktens løbetid må højst være tre år.

Organisationer, der kan reserveres kontrakter til, skal overholde følgende betingelser:

1. Formålet med organisationen er at varetage offentlige tjenesteydelsesopgaver med tilknytning til levering af de omfattede tjenesteydelser.
2. Udbyttet geninvesteres for at opfylde organisationens målsætninger. Udloddes eller omfordeles udbyttet, skal dette ske ud fra deltagelsesorienterede hensyn.
3. Ledelses- eller ejerskabsstrukturerne i den organisation, der gennemfører kontrakten, er baseret på principper om medarbejder-ejerskab eller medarbejderdeltagelse eller skal kræve aktiv deltagelse af alle medarbejdere, brugere eller interessenter.
4. Organisationens har ikke fået tildelt en kontrakt for de pågældende tjenesteydelser af den pågældende ordregiver i henhold til denne bestemmelse i de seneste tre år.

Hvis ordregiver reserverer kontrakten til de pågældende organisationer i medfør af udbudslovens § 190, skal det fremgå af udbudsbekendtgørelsen eller forhåndsmeddelelsen”.

Med venlig hilsen

Brian Mikkelsen

Folketingets Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalg

ERHVERVSMINISTEREN

12. juni 2018

Vedlagt fremsender jeg til udvalgets orientering besvarelse på EEU alm. del spm. 194 som fremsendt til EEU.

ERHVERVSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Med venlig hilsen

Tlf. 33 92 33 50
Fax. 33 12 37 78
CVR-nr. 10092485
EAN nr. 5798000026001
em@em.dk
www.em.dk

Brian Mikkelsen

12. juni 2018

Besvarelse af spørgsmål 194 alm. del stillet af udvalget den 16. maj 2018 efter ønske fra Søren Søndergaard (EL).

ERHVERVSMINISTERIET

Spørgsmål: Ministeren bedes oplyse, om Danmark i overensstemmelse med EU-retten kan vedtage skærpede krav i den offentlige indkøbs- og udbudspolitik, så virksomheder, der tager socialt ansvar og har en bæredygtig adfærd, får forrang?

Slotsholmsgade 10-12
DK - 1216 København K

Tlf. 33 92 33 50
Fax. 33 12 37 78
CVR-nr. 10092485
EAN nr. 5798000026001
em@em.dk
www.em.dk

Svar:

Jeg har forelagt spørgsmålet for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der oplyser følgende:

”Offentlige ordregivere har, i medfør af udbudsloven, visse muligheder for at stille krav i forbindelse med udbud, så virksomheder, der tager socialt ansvar og har en bæredygtig adfærd får forrang.

Ordregiver kan i forbindelse med tilrettelæggelse af et udbud inddrage socialt ansvar mv. i flere faser af et udbud, herunder i udarbejdelse af kravspecifikationen, i kontraktvilkårene, i forbindelse med udvælgelsesfasen og i tildelingsfasen.

I kravspecifikationen kan ordregiver fx stille krav, der fokuserer på produktet miljøegenskaber eller sociale hensyn. I kontraktvilkårene kan ordregiver stille en række betingelser til udførelsen af kontrakten, herunder fx sociale klausuler og arbejds-klausuler.

Ordregiver er endvidere i udbudsprocessen forpligtet til at udelukke tilbudsgivere, der fx er dømt for børnearbejde eller menneskehandel, og har videre mulighed for at udelukke tilbudsgivere, der ikke lever op til miljø-social- eller arbejdsretlige forpligtelser.

Endelig giver udbudsloven mulighed for, at ordregiver i forbindelse med tildeling af kontrakten kan lægge vægt på andre hensyn end prisen, fx kriterier, der fokuserer på miljø, livscyklusomkostninger, mv.

Generelt gør sig gældende, at alle krav mv. skal oplyses på forhånd og være forbundet med kontraktens genstand. Det vil sige, at der ikke kan fastsættes krav mv., som vedrører generelle forhold hos leverandøren eller

forhold vedrørende andre opgaver, som leverandøren udfører. Krav mv. skal være knyttet til den konkrete opgave, som skal udføres under den udbudte kontrakt.

Derudover skal ordregiver sikre sig, at krav mv. er i overensstemmelse med EU-retten i øvrigt, herunder overholder EU-traktatens principper om blandt andet ligebehandling og forbuddet mod diskrimination på grund af nationalitet”.

Udbudsloven er en implementering af EU's udbudsdirektiv. Jeg vil gerne understrege, at Danmark har stor gavn af at være medlem af det indre marked. Det gælder især små og mellemstore virksomheder, som eksporterer til det europæiske marked og skaber arbejdspladser i Danmark. For forbrugerne er det tilsvarende en stor fordel, at de ved, hvad de kan regne med, når de handler på tværs af landegrænser.

Med venlig hilsen

Brian Mikkelsen

Folketingets Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalg

ERHVERVSMINISTEREN

12. juni 2018

Vedlagt fremsender jeg til udvalgets orientering besvarelse på EEU alm. del spm. 195 som fremsendt til EEU.

ERHVERVSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Med venlig hilsen

Tlf. 33 92 33 50
Fax. 33 12 37 78
CVR-nr. 10092485
EAN nr. 5798000026001
em@em.dk
www.em.dk

Brian Mikkelsen

Europaudvalget

ERHVERVS MINISTEREN

12. juni 2018

Besvarelse af spørgsmål 195 alm. del stillet af udvalget den 16. maj 2018 efter ønske fra Søren Søndergaard (EL).

ERHVERVS MINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12

1216 København K

Spørgsmål:

Ministeren bedes oplyse, om Danmark i overensstemmelse med EU-retten kan stille krav til leverandører om, at deres produkter er miljømærket med eksempelvis EU's eget miljømærke "Blomsten" eller det skandinaviske mærke "Svanen" i forbindelse med offentlige udbud, hvor værdien af udbuddet overstiger EU's tærskelværdier?

Tlf. 33 92 33 50

Fax 33 12 37 78

CVR-nr. 10 09 24 85

EAN nr. 5798000026001

em@em.dk

www.em.dk

Svar:

Indledningsvis vil jeg gerne understrege, at Danmark har stor gavn af at være medlem af det indre marked. Det gælder især små og mellemstore virksomheder, som eksporterer til det europæiske marked og skaber mange arbejdspladser i Danmark.

For så vidt angår reglerne om udbud har jeg forelagt spørgsmålet for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der oplyser følgende:

"Det er i overensstemmelse med EU-retten at kræve, at et indkøb er forsynet med et specifikt mærke som dokumentation for specifikke egenskaber, når følgende fem krav, er opfyldt:

1. Mærket kun indeholder mærkekrav, der er forbundet med kontraktens genstand og er egnede til at definere egenskaberne ved det der skal indkøbes,
2. Mærkets krav er fastsat på grundlag af objektivt verificerbare og ikke-diskriminerende kriterier,
3. Mærket er udviklet på grundlag af en åben og gennemsigtig procedure, hvor alle relevante interessenter kan deltage,
4. Mærket er tilgængeligt for alle potentielle tilbudsgivere, og
5. Mærkets krav er fastsat af en uafhængig tredjepart, som den økonomiske aktør, der ansøger om mærket, ikke udøver afgørende indflydelse på.

Det følger af udbudslovens § 46, der er en implementering af EU's udbudsdirektiv.

Det vil afhænge af en konkret og individuel vurdering, om et specifikt mærke som fx Blomsten eller Svanen lever op til de fem betingelser. Det er således den enkelte ordregiver, der skal vurdere, om det specifikke mærke indeholder mærkekrav, der er forbundet med kontraktens genstand og er egnede til at definere egenskaberne ved det, der skal indkøbes, før ordregiveren kan anvende det i et udbud, jf. kravene ovenfor.

Selvom en ordregiver har krævet et bestemt mærke, skal alle de mærker, der opfylder tilsvarende mærkekrav, accepteres. Med tilsvarende mærkekrav menes mærkekrav, der opfylder det krævede eller højere niveau af de egenskaber, som det krævede mærke er bevis for. Man skal alene acceptere andre mærker, der opfylder de fem ovennævnte krav. Det skal bemærkes, at tilbudsgiver har bevisbyrden for, at det pågældende mærke lever op til ordregivers krav.

Herudover vil en ordregiver også være forpligtet til at acceptere anden passende dokumentation for overholdelsen af kravene i det krævede mærke i følgende to situationer:

Den første situation er, hvor tilbudsgiveren ikke har mulighed for at få de krævede mærker eller tilsvarende mærker inden for den gældende frist af årsager, der ikke kan tilskrives den pågældende tilbudsgiver. Årsager, som ikke kan tilskrives tilbudsgiver, kan fx være, hvis tilbudsfristen er kortere end den tid, det tager for tilbudsgiveren at opnå det krævede mærke.

Den anden situation er, hvor tilbudsgiveren ikke har de krævede mærker, selvom det har været muligt at opnå dem inden for den gældende frist. I denne situation skal ordregiveren ved den indsendte anden dokumentation kunne konstatere, at kravene er opfyldt, uden et "uhensigtsmæssigt stort ressourceforbrug".

Ordregiver kan dog altid af egen vilje vælge at acceptere anden passende dokumentation uanset ressourceforbruget, der anvendes til at konstatere, om den anden dokumentation er passende."

Med venlig hilsen

Brian Mikkelsen

Folketingets Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalg

ERHVERVSMINISTEREN

12. juni 2018

Vedlagt fremsender jeg til udvalgets orientering besvarelse på EEU alm. del spm. 196 som fremsendt til EEU.

ERHVERVSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Med venlig hilsen

Tlf. 33 92 33 50
Fax. 33 12 37 78
CVR-nr. 10092485
EAN nr. 5798000026001
em@em.dk
www.em.dk

Brian Mikkelsen

Europaudvalget

ERHVERVSMINISTEREN

12. juni 2018

Besvarelse af spørgsmål 196 alm. del stillet af udvalget den 16. maj 2018 efter ønske fra Søren Søndergaard (EL).

ERHVERVSMINISTERIET
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Spørgsmål:

Ministeren bedes oplyse, om Danmark i overensstemmelse med EU-retten kan stille krav om, at lønarbejdere, som beskæftiger sig med farligt arbejde (stilladsarbejde, kraner, asbest m.v.), skal have gennemført en uddannelse, som er obligatorisk i Danmark, i forbindelse offentlige udbud?

Tlf. 33 92 33 50
Fax 33 12 37 78
CVR-nr. 10 09 24 85
EAN nr. 5798000026001
em@em.dk
www.em.dk

Svar:

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen oplyser følgende:

”Danske offentlige ordregivere kan godt stille krav til tjenesteyderens uddannelsesmæssige og faglige kvalifikationer i medfør af udbudslovens § 140, stk. 1, nr. 3. Sådanne krav skal oplyses på forhånd i udbudsbekendtgørelsen, og de skal være relevante for at sikre, at ansøgere eller tilbudsgivere har den nødvendige faglige formåen til at gennemføre den pågældende kontrakt.

Alle minimumskrav til leverandørernes egnethed skal herudover være proportionale, hvilket vil sige, at det pågældende krav ikke må være højere, end hvad der er nødvendigt for at opnå formålet med at stille kravet.”

Udbudsloven er en implementering af EU’s udbudsdirektiv. Jeg vil gerne understrege, at Danmark har stor gavn af at være medlem af det indre marked. Det gælder især små og mellemstore virksomheder, som eksporterer til det europæiske marked og skaber arbejdspladser i Danmark.

Med venlig hilsen

Brian Mikkelsen